

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE
Glasi Slovencev v Argentini

Leto LXXXIII | 14. decembra 2024 - Buenos Aires, Argentina | Št. 23

www.svobodnaslovenija.com.ar

Svobodna Slovenija

ZAKLJUČEK POUKA NA SSTRMB IN SV. BIRMA

Na Tečaju ravn. Marka Bajuka smo zaključili šolsko leto 2024 in za nami je 21 dni pouka, čeprav smo dodali eno soboto nam je ostalo kar nekaj načrtovanih in neizvedenih dejavnosti, a smo neizmerno hvaležni za vse, kar nam je uspelo doseči.

Kaj je bilo drugače pri pouku? Letos smo se odločili, da bomo v petem letniku predstavili begunske pisatelje v Argentini. Povabili smo sorodnike naših velikih mož iz prvih let Slovencev v Argentini. Andrejka Vombergar Štrfček je takoj sprejela povabilo in zelo zanimivo predstavila svojega starega očeta dr. Tineta Debeljaka, Andrejka Papež svojega očeta Franceta Papeža, katerega 100-letnico rojstva smo letos praznovali, Veronika Kremžar pa svojega očeta Marka Kremžarja, ki je bil tudi ustanovitelj našega tečaja. Predstavila je tudi življenje in delo Mirka Kunčiča.

Odmevi dijakov so bili zelo pozitivni:

»Zelo zanimivo je bilo spoznati življenje in delo prvih velikih »Slovencev«, ki so prispeli v Argentino, po pripovedovanju njihovih neposrednih sorodnikov.«

Izpeljali smo običajne šolske dejavnosti, kot so priprava na Veliko noč, dan duhovnosti, poslovilni večer Rasti 53, obisk v Cottolengo Don Orione. Poudarim le tista posebna in drugačna.

Skrbno in s veseljem smo se pripravljali na 50. obletnico cerkve Marije Pomagaj, spoznali smo o gradbenih načrtih cerkve, imenih izvajalcev in bogati simboliki, s katero so naši umetniki okrasili cerkev. 26. maja smo sode-

lovali pri bogoslužju pri molitvi rožnega venca po tako pomembnem prazniku.

Tudi letos smo organizirali dan spomina na Slovensko tragedijo, tokrat smo se osredotočili na misel:

Zločin ki ne ukine, ne končano zanikanje osnovnih človeških pravic. Za mrtve ne bodi mrtev!

Nekaj čisto drugačnega smo doživeli 28. oktobra; na zadnji dan pouka nas je veleposlaništvo Republike Slovenije razveselilo z posebno malico, oziroma tradicionalnim slovenskim zajtrkom, praznovanje ki sicer v Sloveniji poteka drugi teden v novembru. Gospod Igor Šef nas je nagovoril o pomenu zdravega zajtrka, ki je v Sloveniji pripravljen z lokalnih izdelkov. Dijaki so z zanimanjem prisluhnili razlagi in uživali vse dobrote, ki so jih čakale na lepo okrašenih tradicionalnih slovenskih mizah v prostorih Slovenske hiše.

Hvaležni smo g. Igorju Šefu za iniciativo, ostalim pomočnikom in skupini staršev, ki so tudi tokrat z veseljem sodelovali za tako uspešen in drugačen zadnji dan pouka.

Zaključek šolskega leta SSTRMB se je dovršil 9. novembra. Poleg običajnega programa so nas obiskali tudi člani skupine duhovnikov okteta Oremus, pevovodkinja in prijatelj. Duhovniki so somaševali, po obhajilu so ganljivo zapeli pesem Mariji in nato spremljali našo zaključno prireditev.

Za konec je pa 24. novembra novomeški škof msgr. dr. Andrej Saje podelil zakrament Sv. Birme skupini 26 mladih iz naše skupnos-

ti, katerih večina se je dve leti skrbno pripravljala na tečaju, in tudi dvema mladima Slovencema iz Bariloch, ki sta se pripravljala z nami preko spleta. Res smo globoko čutili dar in moč Svetega duha, ki nas nevidno povezuje kot občestvo vesoljne Cerkve.

Lepo je slišati občutke protagonistov tega dne, nekaj odgovorov birmancev na dve vprašanji:

Kako si doživel srečanje s škofom v soboto pred birmo?

»Smo se imeli lepo, smo razmišljali na vprašanja o veri«

»Srečanje s škofom je bilo prijetno, zelo sem bila pozorna na vprašanja in nasvete. Najbolj mi je ostalo v spominu, da Sveti duh nas bo vodil po pravi poti v našem življenju, in zato se moramo k njemu zatekati in moliti. Škof nas je prosil, da moramo brati sveto pismo in si zapomniti nekaj stavkov, da nam bodo v težkih trenutkih za pomoč«

»Je bilo zanimivo poslušati škofa, ampak tudi sem bil malo nervozen ker škof nas je veliko spraševal o birmi«

»Se mi je zdelo zelo zanimivo vse kar smo govorili s škofom, čeprav sem bila nervozna zaradi vprašanj, ki jih je naredil, sem veliko razmišljala, zakaj prejmemo sv. Birmo.«

Kateri občutki so se ti najbolj vtisnili v srce dan sv. Birme?

»Sem bila vesela in navdušena na dar Svetega duha«

»Nedelja, sončni dan! Lepa sveta maša in petje. Botra ki mi stoji ob strani. Ljubezen

družine. Sorodnikov in ostalih navzočih. Veselje in mir!!!«

»Sem čutil mir in tudi veselje, ker moj boter me je spremljal in bil zraven mene«

»Sem bila srečna zaradi osebe, ki sem izbrala, da me spremlja na tej poti. In bila sem hvaležna za vse, ki so bili prisotni tisti dan in vse, ki so pomagali, da je bil ta en zelo lep trenutek.«

Mislím, da prav vsak izmed nas ima isti občutek, da čas teče vse hitreje. Hitro teče življenje in s polnim srcem hvaležnosti se dvigamo Bogu, da mu izročimo opravljeno delo. Smo na poti Adventa in Božiča. Naj novorojeno Dete blagoslovi vse naše družine in nas spremlja na poti v novo leto 2025.

Julka Furlan

Birmanci 2024:

Martin Altini, Mariana Čop, Milena Etcheverry Pennisi, Simon Hrovat, Martina Kocmur, Nadia Kočar, Sara Modic, Tatiana Mokorel, Victoria Pereira Poglajen, Jani Petkovšek, Luka Pregelj, Tomaž Pregelj, Matej Rován, Ana Boltežar, Santiago Casavilla, Valentina Figueroa, Anne Indihar, Katerina Oblak, Santiago Paulise, Ivan Petkovšek, Juan Pablo Tomazin, Sebastian Vester, Lucija Vomberger, Klara Bertoncelj, Marko Bertoncelj, Benjamin Kocmur.

KULTURNI VEČER na Pristavi

30. novembra je bil miren in prijeten pomladanski večer. Zgornja dvorana Slovenske Pristave se je napolnila do zadnjega kotička. Nestrpnost smo čakali začetka. Rojaki iz vseh domov so nas počastili s svojo prisotnostjo, saj zbor sestavljajo ravno pevci iz vseh okrajev. Tokrat je napovedovala gdčna. Mikaela Križ.

Zbor je bil ustanovljen leta 2022, se pravi, pred kratkim. Trenutno ima 17 pevcev. Z veliko odgovornostjo in spretnostjo ga vodi g.

Matjaž Rožanec.

Prvi del koncerta je bil mišljen v dar in zahvalo Mariji Pomagaj, ob 50 obletnici blagoslovitve cerkve v Slovenski hiši na Ramón Falconu.

Ubrano so zapeli: Mati moja, venec pletem - Lojze Mav; Tebe zbrali smo, Devica - Angelik Hribar; Večerni Zvon - Fran Ferjančič, enkratna!!; Cvetke trgam - Andrej Vavken, kot molitev!

S temi pesmimi je bil prvi del končan. Sledil je nastop otroške folklorne skupine Pristava. Srčkani malčki so se lepo vrteli, poznal se je vložen trud pri vajah učiteljic Majdi Maček in Saši Ayerbe. Najmlajši so bili izvrstni. Fantki, enkratni!! Starejše deklice so lepo vodile ostale. Zaplesali in rajali so. Bog daj, da bi se še več otrok navdušilo po tem nastopu.

V drugem delu koncerta so prišle na vrsto narodne pesmi in sicer: Kaj bi te vprašal - A.

Aškerc - R. Gobec; Slovenski svet, ti si krasan - H. Volarič; Vse najlepše rožice - narodna; Nocoj je pa lep večer - narodna; Pisemce - dr. Tine Debeljak - Peter Jereb. Posebno za to zadnjo pesem, naj bi šle čestitke g. Matjažu za izvrstno diriganje.

Odličan večer nam je bil naklonjen. Hvala gre tudi zboru za podane pesmi in za bis ki smo ga bili deležni po navdušenem ploskanju.

Sledile so zahvale. V imenu zbora se je zahvalil g. Štefan Godec ge. Andrejki Selan Vombergar za sodelovanje pri vajah v odsotnosti dir. Matjaža Rožanca. Sledila je zahvala pred-

sednika Pristave g. Bineta Magistra: najprej dirigentu Matjažu Rožancu, ge. Andrejki Selan Vombergar, odgovornim za otroško folkloro Majdi Maček, Saši Ayerbe in pomočnicama ge. Maruči Zurc in Marjanki Ayerbe. In tudi vsem, ki so pomagali na kateri koli način, v prid naše Pristavske skupnosti.

Nazadnje še spodbuda za zbor: fantje, le vztrajno in korajžno naprej, lepa bodočnost se vam obeta.

MPJ

DUHOVNIŠKI OKTET OREMUS V ARGENTINI

Na misel mi prihajajo besede, ki jih je neki škof izrekel tule v Evropi, ko je posvečeval drugega škofa, potem ko je bila ta škofija dolgo časa brez pastirja: »Musste lange warten!« Dolgo ste morali čakati! Ljudje so zaploskali in posvečenje se je začelo.

Čemu te besede? Argentino smo člani duhovniškega okteta Oremus dolgo čakali! Seveda, po sredi je mnogo dejavnikov, prvi gotovo nastopa kot bojazen, kako župnijo

pustiti za dobrih štirinajst dni. Manj se seveda ne splača ... Po letih dogovarjanj in usklajevanj tudi med nami, so se stvari uresničile in realizirale. Hvala Bogu! Ni pa lahko. Tisti argument še vedno o(b)staja. A župnije so preživele, mi pa se lepo imeli. Konec dober, vse dobro.

Na kratko je težko strniti vse misli in vse to, kar se nam je v letošnjem novembru milostno zgodilo. Vse bi lahko povedal z eno pomenljivo besedo HVALA za vse, kar ste, še posebej tisti, ki ste bili kot organizatorji naše turneje, storili za nas v teh dneh. Ne morem na tem mestu izpustiti glavnega odgovornega, g. Jureta Komarja, s katerim smo se lepo povezali in ki je prevzel koordinacijo. Jure, naj Bog poplača!

Tri sklope naše turneje smo doživeli. Najprej vsa srečanja v Buenos Airesu. Milostno! Seveda zelo ganljivo. Na tem mestu si drznem izpostaviti le en dogodek, pa bi bili vsi vredni omembe. Prav pretreslo me je, ko smo ob zaključku srednješolskega tečaja videli podelitev nagrade fantu, ki je pet let bil VEDNO prisoten. Kakšna vztrajnost in pogum! Ob tem

sem pomislil na naše, slovenske razmere ... Obmolknem. Pa potem naši koncerti, svete maše, vsa srečanja po domovih ... Solze so velikokrat pritekale in, razumljivo, upamo, da tudi na »drugi« strani.

Nadaljujemo v Bariločah, kjer smo bili bolj prosti, pa, na nek način, zavoljo narave, bolj doma. Kakšne razdalje in lepote! A spet misel uhaja domov. Saj imamo doma »mikro« vsega tega, pa hitro dostopno! Nato Mendo-

za, kjer nas je obiskala bolezen in vsa skrb naših ljudi, da bi prišli k sebi. Težko je biti bolan doma, v tujini še težje, če pa te nekdo vidi in poskrbi zate, je pa en velik blagoslov. In nato spet BA. Temperaturni šoki. In šoki glede iskrene ljubezni, ki smo jo čutili med vami. Kakor bi bili že celo življenje prijatelji, ločeni z veliko lužo, ki jo danes dokaj hitro preskočiš.

V imenu oremusovcev prav vsem Bog povrni in na – svidenje!

Sebastjan Likar

Koncert v Našem domu San Justo

V petek, 8. novembra, smo v naši srenji prejeli težko pričakovan obisk iz Slovenije. Oktet Oremus je gostoval v Našem domu San Justo.

Z velikim veseljem smo jih sprejeli, v želji, da bi v nas poglobili in utrdili duhovno in versko življenje. Srečanje je bilo razdeljeno na dva dela. Najprej so se zakonci, mladina ter mladci in mladenke srečali z našimi gosti.

Pogovarjali smo se o izzivih, s katerimi se soočajo doraščajoči in mladina ter zakonci v današnjem svetu; božja navzočnost v vseh obdobjih našega življenja, ipd.

Drugi del našega srečanja je bil namenjen kulturi. V spodnjih prostorih Doma smo pripravili oder, da bi nas Oktet presenetil s svojim petjem. Sestavljajo ga duhovniki iz ljubljanske in novomeške škofije, pod vodstvom zborovodkinje Damijane Božič Močnik.

Delujejo od leta 2006. Koroški duhovnik Jože Kopeinig je ob praznovanju stoletnice duhovniške zveze Sodalitas, v Celovcu, povabil nekaj duhovnikov iz Slovenije, da bi nastopili na tem praznovanju. Odzvali so se vabilu in tako je nastal oktet (sedaj nonet).

V duhovniškem oktetu Oremus pojejo:

- Sebastjan Likar - prvi tenor (župnija Ljubljana - Ježica)
- Andrej Župan - prvi tenor (župnija Radovljica)

- Marko Čižman - drugi tenor (kaplan, Zavod sv. Stanislava)
- Janez Avsenik - drugi tenor (župnija Ig in Golo)
- Gašper Mauko - drugi tenor (župnija Breznica)

- Bogdan Oražem - prvi bas (župnija Polhov Gradec)
- Matevž Mehle - prvi bas (direktor Katoliške mladine)

- Marjan Lampret - drugi bas (župnija Trata - Gorenja vas, Leskovača, Stara in Nova Oselica)
- Janez Rihtaršič - drugi bas (župnija Šentjernej)

Oktet je izdal tri zgoščenke: 2009 - Cerkevno leto v pesmi, 2013 - Za domovino in zadnja leta 2023 - Božična zgodba v svetopi-semskih besedilih in slovenskih pesmi.

Prisluhnili smo izboru pesmi, ki so jih z veliko ljubeznijo za nas čudovito pripravili. Zapeli so nam slovenske narodne pesmi, druge posvečene Bogu in naši materi Mariji. Povabili so nas, da smo vsi skupaj zapeli Oj, Triglav moj dom in Marija skozi življenje. Vsi prisotni smo začutili vzdušje ljubezni do slovenskega naroda in češčenje do naše Matere, ki nas spremlja v stiskah in nas varuje. Brez dvoma je bil ta obisk in preživeti čas z

njimi nekaj posebnega! Večer je bil čudovit!

Naši gostje so odšli z našimi globokimi čestitkami in s hvaležnostjo, da so dragocen čas in glasbeni dar lahko delili z nami. Po končanem koncertu smo imeli priložnost, da smo se sprostili in še dolgo preživeli večer, ob pogrnenih mizah in v prijetnem pomenku!

V soboto, 9. novembra, so nekateri člani okteta obiskali Osnovno šolo Franceta Balantiča, kjer so navdušili učence ter delili košček slovenske kulture in vere.

Naš dom San Justo

Fotografiranje: Leila Erjavec
Snemanje: Tatjana Malovrh

Koncert v Don Boscu v Ramos Mejiji

Foto: Marko Vombergar

V ponedeljek, 18. novembra, smo se proti večeru zbrali v župnijski cerkvi María Auxiliadora v Ramos Mejiji, za zadnji koncert duhovniškega okteta (pravzaprav noneta) Oremus v Argentini. Po dveh tednih srečanj in obiskov po Buenos Airesu, Bariločah in Mendozi so nas še enkrat pred odhodom osrečili s svojim petjem.

Duhovniki-pevci Andrej Župan, Sebastjan Likar, Janez Avsenik, Gašper Mauko, Marko Čižman, Bogdan Oražem, Matevž Mehle, Marjan Lampret in Janez Rihtaršič so nam pod vodstvom Damijane Božič Močnik zapeli izbor Marijinih, sakralnih in narodnih pesmi. Za konec so nas tudi blagoslovili s pesmijo in nas povabili k skupni počastitvi naše matere Marije s petjem »Zgodnje danice« in »Marije skozi življenje«.

Veliko število prisotnih je kazalo na navdušenje nad to skupino in njihovimi od-Boga-danimi talenti. Hvaležni smo jim, ker so nam preko izvrstnega petja, ter pogovorov po koncertu posredovali veliko topline in veselja.

Res prisrčen obisk!

T.O.

MATERINSKI DAN v Slomškovem domu

V Slomškovem domu smo tudi letos praznovali materinski dan!

Učenci Slomškove šole so pripravili bele majice, na katerih so sami lepo pobarvali objem svojim mamicam. V šoli so tudi pekli piškotke, s katerimi so jih pogostili.

V nedeljo 20. oktobra, je pa ramoška mladina pripravila sladko presenečenje za vse

mamice. Po sveti maši je zbor Ex Corde zapel v poklon nebeški Materi Mariji in seveda tudi vsem prisotnim mamicam, mladi so se pa pridružili pevcem pri vedno mlademu klasičnemu "Mamica je kakor zarja". Marsikomu so se od veselja in spominov orosile oči!

Višek je pa bil posnetek, ki so ga pripravili mladi, v katerem so pripravili nove izdaje starih fotografij s svojimi mamicami. Spet so nam pokazali svojo kreativnost! Da je pa veselje vseh bilo popolno so mladi poskrbeli tudi za sladek zajtrk.

Slomškov dom

NAŠ POGOVOR | *Minister za finance Republike Slovenije Klemen Boštjančič*

INTERVJU Z MINISTROM KLEMMOM BOŠTJANČIČEM

Buenos Aires, 23. 11. 2024

V Argentini se je za nekaj dni mudil minister Klemen Boštjančič, ki vodi finančni resor od nastopa 15. vlade Republike Slovenije.

Boštjančič prihaja iz sveta financ in zasebnega podjetništva in je 1. 6. 2022, ko je sprejel mesto ministra prvič stopil v javno službo. Intervju za Svobodno Slovenijo je potekal v soboto, 23. novembra.

Ministrski obiski niso pogosti dogodek, sploh pa obisk ministra za finance. Ali je to prvi obisk vodje vašega resorja v Argentini in kateri je namen obiska?

→ Torej nisem čisto prepričan, če pred mano ni bil tu na obisku že kateri od mojih predhodnikov, je to res moj prvi obisk v Argentini, ni pa prvi obisk v Latinski Ameriki. Namreč, ko sem postal minister in pregledal dejavnosti, s katerimi se ministrstvo ukvarja sem ugotovil, da je Slovenija kot članica IDB, to je Medameriške razvojne banke (BID v španščini), bila zadnja leta precej neaktivna, zato sem odločil, da je smiselno delati na področju približevanja Latinske Amerike Sloveniji in obratno. Zdaj smo v bistvu kar aktivni na tej mednarodni ustanovi in zato sem tudi že nekajkrat potoval v Latinsko Ameriko.

Tokratni obisk pa je pravzaprav vezan na obisk Asunciona, kjer bo naslednji teden potekala ena največjih davčnih konferenc, ki jo organizira OECD (OCDE). Zdelo se mi je smiselno, da ob tej priložnosti pridem še v Argentino zaradi večih razlogov, predvsem tudi zaradi tega, ker je tukaj ta močna slovenska skupnost in se mi zdi, da je prav, da pokažemo afiniteto, ki jo imamo do Slovencev po svetu.

Kako ocenjujete trenutno stanje slovenskega gospodarstva in katere izzive vidite v prihodnje?

→ Če primerjam z Argentino je slovensko gospodarstvo v zelo dobrem stanju, če primerjam z večino evropskih držav tudi relativno dobro. Evropa ima seveda svoje težave, svoje izzive, predvsem v primerjavi s Kitajsko pa deloma z ZDA-jem, tu mislim predvsem na konkurenčnost evropskega gospodarstva, vendar je Slovenija znotraj Evrope relativno dobro pozicionirana, imamo ničelno inflacijo, imamo gospodarsko rast, ki je višja od evropskega povprečja, imamo zgodovinsko najnižjo brezposelnost. Iz teh vidikov je torej

relativno dobro, kar pa seveda ne pomeni, da ni še vrste stvari, ki jih lahko naredimo, predvsem na tem področju mednarodnega sodelovanja.

Ali je Slovenija iz vidika davčnega sistema atraktivna za posameznike, predvsem potomce Slovencev, ki bi se želeli tja seliti in za morebitne investitorje?

→ Po moje v resnici je! Če bi vprašali Slovence v Sloveniji bi verjetno sicer rekli, da Slovenija ni davčno zanimiva, če bi vprašali tuje investitorje bi večinoma odgovorili, da je bolj davčno primerna kot marsikatera druga evropska država.

Če pa vas konkretno zanima položaj za potomce Slovencev pa mislim, da je zelo zanimiva. Nekaj dni nazaj smo v Državnem zboru sprejeli paket davčnih sprememb, ki v veliki meri naslavlja prav ljudi, ki bi prišli v Slovenijo; namenjena je sicer mladim do 40 let, tistim, ki so bili več let v tujini in biti rezidenti tuje države, in to seveda velja za Slovence, ki živijo v Argentini: če pridejo v Slovenijo jim skozi pet let nudimo posebno davčno olajšavo. Namenjena je tako Slovcem v tujini kot tudi osebam drugih narodnosti, ki bi se želeli preseliti v Slovenijo in si pri nas ustvariti družino, zato ciljamo na mlajše od 40 let, ker verjamemo, da potem, ko si nekje ustvaril družino tam tudi ostaneš. To je prvi korak aktivne politike privabljanja tujih kadrov, kjer pa seveda ciljamo predvsem na izobražene, strokovne kadre, za katere danes pravzaprav tekmuje cel svet.

V Argentini veliko govorimo o javnem dolgu, ki vedno narašča in nam ga ne uspe zmanjšati. Kako pa Slovenija na tem področju, kakšen je obseg in trend javnega dolga?

→ Odstotek javnega dolga, delež javnega dolga merjen v odstotku bruto domačega proizvoda je nekaj pod 70 odstotki, kar je tudi v skladu z evropskimi fiskalnimi pravili, ki v naslednjem letu ponovno stopijo v veljavo, s čimer bodo morale vse evropske države zniževati dolg najmanj na 60 odstotkov BDP-ja ali nižje. Tudi naš sprejeti proračun za naslednji dve leti, ter srednjeročni fiskalni načrt, ki smo ga tudi že potrdili, sledi temu cilju, da se bo dolg v odstotku BDP-ja še zniževal.

Kako pa je s proračunskim primanjkljajem, kako ga Slovenija upravlja, če primerjamo z drugimi evropskimi državami?

→ Zadnjih 6 let je bilo seveda relativno specifičnih, najprej zaradi covid - govorim za cel svet, potem pa tudi zaradi energetske krize, ki se je poznala tudi v -recimo temu razrahljanih fiskalnih pravilih in tudi v letnih primanjkljajih, ki so bili za večino držav višji, kot bi sicer bili. V naslednjem letu 2025 je predviden naš primanjkljaj v višini 2,6% BDP; to je nižje od 3%, kar je še vedno neki stari evropski Maastrichtski kriterij in bo drugi najnižji v zadnjih šestih letih. A kljub temu, da so zdaj v veljavi nova pravila, je še zmeraj pomembna meja 2%, zato ga v letu 2026 želimo znižati pod 2%.

Največji stroški argentinskega proračuna so namenjeni socialni varnosti. Kaj pa v Sloveniji, kam gre največ denarja slovenskih davkoplačevalcev?

→ V bistvu za celoten zahoden svet velja, da izrazito rastejo stroški staranja, to so na eni strani stroški pokojnin, na drugi stra-

Predavanje na UCEMA

Minister in Martin Križ, predsednik SLOAR

ni stroški, ki jih namenjamo za zdravstvo. Tudi vnaprej bo tako, dejstvo je da se naše družbe, tako evropske kot tudi argentinska, starajo, zato se vse večji delež namenja tem izdatkom.

Kar se pa tiče ostalega, zadnja tri leta predvsem sledimo strateškim ciljem naše vlade, to je v prvi vrsti povečevanje izdatkov za raziskave in razvoj, povečujemo do 25%, 30% na leto in to bo zdaj že tretje leto zapovrsti. Gre za izdatke, ki se poznajo na dolgi rok, katerih učinki se bodo videli čez 5 in več let. A verjamemo v to, da odgovorna politika vsake vlade ne sme gledati le eno leto naprej ampak mora gledati dolgoročneje.

Drugo pomembno področje so stanovanja, v Sloveniji je zelo težko priti do stanovanja, ki ni predrago, zato je tudi to strateški cilj, ki smo si ga zastavili. Potrebno bo seveda kar nekaj let, da bomo do tega prišli, vsekakor pa namenjamo precej več sredstev za stanovanjsko problematiko. Pa tudi nekaterim drugim resorjem, ki so morda bili v preteklosti zanemarjeni in so zdaj bistveno bolj zadovoljni, kot je kultura, prav tako šport. Sicer pa na splošno za Slovenijo že nekaj let velja, da zelo veliko dajemo za državne investicije in to je eden od ključnih korakov, da pridemo do višje gospodarske rasti, posledično pa iz tega tudi višje zbrani davki lahko pripeljejo do blaginje, ki si jo vsi želimo.

Začasno vodite tudi ministrstvo za digitalno preobrazbo. Naš stik s slovensko državno upravo je sicer majhen, imamo pa včasih občutek, da je Slovenija na tem področju nekako za Argentino. Kateri so cilji te preobrazbe in kako bo to vplivalo na življenjske navade državljanov?

→ Dejstvo je, da je Argentina zelo aktivna na področju digitalizacije in tudi umetne inteligence in da na tem želi postati ena od vodilnih držav. Tudi del obiskov v Argentini je namenjen prav srečanju z odgovornimi osebami na teh področjih, tako na zveznem nivoju kot na nivoju mesta Buenos Aires in province Buenos Aires, s sestanki z odgovornimi ministri oz. sekretarji za digitalizacijo, kjer je velik interes za sodelovanje s Slovenijo.

Slovenija je na določenih področjih informacijske tehnologije zelo napredovala, predvsem na razvoju umetne inteligence. Gre za novo, zelo hitro razvijajoče se področje. V Sloveniji je relativno močna skupnost startup podjetij, ki delujejo na IT in umetni inteligenci in to je gotovo eno od treh najbolj pomembnih strateških gospodarskih področij, v kate-

Minister in Dario Genua, sekretar za digitalizacijo

re je vredno vlagati. Na tem je Slovenija kar precej napredna, na nekaterih področjih nas pa kar nekaj dela še čaka, zato je v tem kontekstu tako pomembno to mednarodno sodelovanje: tukaj je pristen velik interes tako na naši kot na argentinski strani in verjamem, da imamo eden drugemu marsikaj za ponuditi in se tudi naučiti eden od drugega.

Kateri ukrep, ki ste ga sprejeli kot minister, vas osebno navdaja z največjim ponosom?

→ Najbolj me veseli to, da kot minister igram zelo aktivno vlogo pri večini reform, ki se trenutno izvajajo v Sloveniji. V sami Sloveniji se to niti toliko ne vidi, a takoj, ko pridemo čez mejo in se pogovarjamo z mednarodnimi organizacijami, ali je to Evropska komisija, ali je to OECD ali je to IMF, pravzaprav zelo pozitivno gledajo na Slovenijo. Tu mislim tudi na spremembe, ki se dogajajo, predvsem na reforme, kot so zdravstvena reforma, pokojninska reforma, reforma plačnega sistema javnih uslužbencev, reforma dolgotrajne oskrbe. Gre pravzaprav za ključne stvari, ki verjamem, da jih mora večina zahodnega sveta izvesti, čeprav je to kar težko.

Torej, na kar sem najbolj ponosen je, da te stvari izvajamo, kljub kritikam, ki jih slišimo in verjamem da se ne bomo ustavili vsaj še nekaj mesecev, vsaj do poletja naslednjega leta, ko je še čas, da določene od teh stvari še izvedemo. Kot sem že rekel smo iz strani večine mednarodnih institucij in organizacij zelo pohvaljeni. Slovenija je pravzaprav ena redkih držav znotraj Evrope, ki aktivno izvaja reforme.

Pa še na bolj osebni nivoju: prihajam iz zasebnega sektorja, nikoli v življenju nisem bil v politiki ali v javnem sektorju in sem na nek način postrani gledal na javni sektor. Zdaj pa, ko sem že dve in pol minister sem na nek način spremenil pogled. Prej sem bil zelo kritičen, predvsem zaradi tega, ker nisem poznal sektorja in ljudi in v resnici sem zadovoljen, tudi ponosen sam nase, da sem ugotovil, da je v javnem sektorju v Sloveniji -in to ne samo na ministrstvu za finance- ogromno odličnih ljudi, ki so pripravljeni veliko dati. Treba se je pogovarjati, prisluhniti in potem slediti ciljem, ki si jih zastaviš in se da ogromno narediti. Zato sem v tem bolj osebni nivoju najbolj zadovoljen s tem, da sem odkril, koliko je med ljudmi v javnem sektorju energije in pripravljenosti, samo treba je to videti, spoznati in v ljudi zaupati. Tako se da ogromno narediti.

Ali naši državi, Argentina in Slovenija, sodelujeta na področjih vašega resorja? Na katerih področjih je že vzpostavljeno sodelovanje med ARG in SLO, na katerih pa državi načrtujeta, da bi to pospešila?

→ Sodelovanja je bistveno premalo in mislim, da je ravno srečanje s predstavniki Slovencev v Argentini eden najlepših delov mojega obiska. Ta interes za sodelovanje s

NAŠ POGOVOR | MINISTER ZA FINANCE REPUBLIKE SLOVENIJE KLEMEN BOŠTJANČIČ

Slovenijo bi morali v Sloveniji bolj izkoristiti. Že blagovna izmenjava med državama je preslaba glede na to vez, ki jo ima Slovenija z Argentino in mi je žal, da se v preteklosti ni bolj na tem delalo.

Gledam tudi Slovence v Argentini, kot tiste, ki so pripravljene in želijo odpirati vrata Sloveniji in to je tisto področje, kjer verjamem, da bi morali bistveno več delati in se angažirati. Preden sem prišel sva se o tem pogovarjala z ministrom Arčonom, ki pokriva resor Slovencev po svetu in ima tudi zelo podoben pogled, v tem kontekstu tudi njihovo ministrstvo pripravlja vrsto sprememb pa olajšav, kako bi povezali Slovence, ki so v svetu s Slovenijo.

Tudi glede sodelovanja med obema državama vidim velike možnosti na področju, ki sva

Minister in Pablo Quirno, sekretar za finance

Srečanje z odborniki Našega doma San Justo

ga že omenila: informacijske tehnologije in predvsem umetne inteligence. Argentinska stran je izrazila, da se želijo z nami povezovati in delati na zelo konkretnih projektih in to je verjetno tisto področje, kjer sta obe državi zelo ambiciozni. Tudi Slovenija želi obdržati in še okrepiti ta položaj, ki ga imamo na področju umetne inteligence, zato je gotovo prvo, na katerem moramo začeti delati.

H krepitvi gospodarskega sodelovanja bo pripomogla tudi konvencija o izogibanju dvojnega obdavčevanja, ki med Slovenijo in Argentino še ni sklenjena. Slovenija si že dlje časa prizadeva, da bi se začela pogajanja za sklenitev te konvencije. Pomembnost take sklenitve smo izpostavili tudi na sestanku z državnim sekretarjem, pristojnim za finan-

ce, Pablom Quirno, ki se je strinjal, da je tovrsten sporazum v interesu obeh držav. V okviru ministrstva za finance bomo tako storili vse potrebne korake, da se pogajanja za sklenitev konvencije začnejo čimprej.

Vzeli ste si tudi čas za srečanje s slovensko skupnostjo v Argentini. Kako ste doživeli to srečanje in kakšno sporočilo bi nam radi pustili?

→ Predvsem sem spoznal, da imajo argentinski Slovenci res radi Slovenijo, to tu čutiš. V Sloveniji seveda na to ne misliš, vse je samo-umevno. Tu res čutiš zadovoljstvo, energijo, željo povezovati se s Slovenijo.

Zato je potrebno, da Slovenija na različne načine vrne tem ljudem, žal je bilo v preteklosti tega premalo.

Zanimivo je, da se je v zadnjih letih, po covidu, povečalo število selitev v Slovenijo in to kar rapidno, kar tu gotovo povzroča tudi težave. Izjemno pomembno področje je tudi študij, da bi dosegli, da bi nekaj sto študentov šlo iz Argentine v Slovenijo in obratno, to bi bil zelo konkreten cilj.

In dal bi vam tudi en nasvet: danes sem obiskal eno slovensko šolo in sem videl, kaj vse delate in dajete. In glede na to gotovo zaslu-

Srečanje v Našem domu San Justo

žite vso podporo od slovenske države, saj je gotovo v interesu države, da tukaj tretja generacija potomcev Slovencev še govori slovensko, kar se redko kje dogaja. In tudi v teh povezavah, ljudi, mladih, študentov, je treba narediti bistveno več: na eni strani bi si želeli, da so argentinski Slovenci še bolj integrirani s Slovenijo in na drugi strani vidim tudi priložnost za argentinske Slovence tukaj, da odpirajo vrata slovenski kulturi, slovenskemu gospodarstvu, športu in vsem ostalim podsistemom v Argentini in v Južni Ameriki.

Hvala, gospod minister, za pogovor!

Pogovarjala se je **Mariana Poznič**

→ OBISKALI SO NAS

RENATA SALECL ZNOVA OBISKALA ARGENTINO

Dr. Renata Salecl je slovenska filozofinja, sociologinja in pravna teoretičarka. Raziskovalka in predavateljica na Pravni fakulteti v Ljubljani, višji šoli Birkbeck v Londonu, ekonomski šoli v Londonu, pravni šoli Benjamina N. Cardoza v New Yorku in višji šoli King's College v Londonu je že nekajkrat obiskala Argentino, kjer je tudi izdala več njenih del.

Na poti v Čile sta se Renata in njen partner Branko Soban za nekaj dni ustavila v Buenos Airesu, a ne zgolj turistično. Ko se je izvedelo, da bo ona tu, sta dve ustanovi izkoristili priložnost in jo povabili na predavanje ter prejem univerzitetnega priznanja.

Predavanji sta bili osredotočeni na teme, ki seveda zadevajo sodobni svetovni položaj, tako politični kot družbeni. Večkrat je bil omenjen iliberalizem kot tudi predsedniki nekaterih držav – ni treba naštevati, imena so skoraj samoumevna.

Renata ima to posebnost, da zna v jeziku, ki je vsakemu dostopen, prisiliti bralca, da razmišlja o stvareh, ki jih ima pred seboj, a se pri njih ne ustavi, ne razmišlja.

Predno preidemo na kratek pogovor z Renato, bi pojasnil pojem iliberalizem. Gre za politični sistem, ki omejuje nekatere državljanke pravice in svoboščine ali omejuje delitev oblasti, ne more se ga šteti za liberalno demokracijo, tudi če obstaja politični pluralizem.

Renata Salecl

RF: Hvala, Renata, za obisk in vašo predavanje. Kako to, da sta se ustavila v Buenos Airesu na poti v Čile?

RS: Lani sva z Brankom preživela šest tednov v Buenos Airesu, ko sem bila izbrana za rezidenco v MALBA. Takrat sva spremljala predvolilno situacijo v Argentini in spoznala veliko zanimivih ljudi. Letos sem bila povabljen v Čile in odločila sva se, da se ustaviva v Buenos Airesu, da vidiva, kaj se je v enem letu po volitvah zgodilo. Motivacija je bila tudi srečanje z mojim založnikom Godot, s prevajalko Florencia Ferre, ki pravkar prevaja mojo novo knjigo Čas grobstvi, in seveda delovna srečanja s tukajšnjimi znanstveniki.

RF: In tako sta JUSBAIRES s Colegio Público de la Abogacía de la Capital Federal (odvetniška zbornica mesta Buenos Aires) ter Universidad Kennedy priredila dogodka.

RS: Ja, res sem bila vesela, da sem lahko imela pogovor o iliberalni demokraciji v organizaciji Pravne fakultete, in presenečena sem bila, da sem dobila častno profesuro na Univerzi Kennedy.

RF: Kot omenjeno, se v Argentini pripravljate nova knjiga v prevodu.

RS: Ta knjiga naj bi izšla naslednje leto in tako upam, da spet pridem v Buenos Aires.

RF: Kaj pa je na programu v Čilu?

RS: Tam imam pomemben nastop na Puer-to de ideas v Valparaisu, dve predavanji na Univerzi Andrés Bello ter veliko sestankov s tamkajšnjimi znanstveniki glede bodočega sodelovanja.

RF: Na začetku sem prepisal edino definicijo iliberalizma, ki sem jo našel, a na predavanju je bil poudarek na »nečloveškem« (i = inhumano, nehumano). Kako se lahko razume še bolje ta pojem ter od kod in kdaj ta izraz?

RS: V razpravi v Buenos Airesu sva s prof.

Gracielo Frigerio razpravljali o tem, da kapitalizem danes postaja vse bolj krut, zelo malo je razmišljanja in delovanja v dobro ljudi. Ljudje pa seveda upajo, da se bo našel nek mesija, ki bo stvari postavil drugače, zato volijo populistične avtoritarne voditelje. Seveda so kmalu razočarani, ko vidijo, da slednji navadno naredijo velik kaos, so kruti in mislijo predvsem na to, kako se čim dlje ohraniti na oblasti.

RF: Hvala lepa za ta pogovor, upajmo da se bodo obiski nadaljevali. Srečno v Čilu in srečno vrnitev domov!

Knjige Renate Salecl, tu izdane pri založbi Godot, že nekaj časa prevaja nam znana Florencia Ferre. Njeni prevodi v kastiljščino so odlični. Tudi ona je odgovorila na nekaj vprašanj.

RF: Kako je prišlo do povezave z Renato oz. z založbo?

FF: Založba Godot je že teoretsko delo Renate Salecl prevedla iz angleščine. Ko so se lotili izdaje njenih kolumn, so se pozanimali za prevajalko ali prevajalca iz slovenščine. Sama založba me je kontaktirala, kar je meni dragoce-na izjema. Če se ne motim, si prav ti Saleclovi predlagal, naj jim posreduje moj kontakt.

Florencia Ferre

RF: Florencia, v glavnem prevajaš leposlovje, npr. Štegra, Šarotarja, Jančarja in druge. Verjetno ni enako prevajati leposlovje kot filozofske razprave.

FF: Čeprav so kolumne jezikovno manj zahtevne kot beletristika, Saleclova razvija izjemno bogato mrežo idej, predvsem se zato seznanim z vedno novimi novinarskimi članki, filozofskimi prispevki, seveda tudi politično teorijo. Prevajati njene kolumne torej zahteva veliko sprotnega branja, pri katerem tudi prav uživam. Vsak naslov, bodisi knjige bodisi članka, je tudi zelo učinkovit. Pri prevajanju je torej zelo pomembno najti ustreznimi naslov. Po navadi predlagam nekaj izrazov, da se potem založba odloči, kateri je pravi za določeno knjigo ali članek. In moram povedati, da sem prav zadovoljna, ker nimalokrat izberejo prav tistega, ki sem ga predlagala kot najustreznejšega.

RF: V tem trenutku imaš v delu nov prevod. Kdaj bo gotov, če ni že?

FF: Zadnja knjiga, ki jo sem prevedla, je že pri založbi. V veliko veselje mi bo še naprej prevajati njeno delo. Mislim, da nisem edina, ki komaj čaka, da bo brala že naslednjo knjigo.

RF: Seveda sta daleč ena od druge in sta na vezi s pomočjo interneta. A sta se že srečali osebno?

FF: Ja, večkrat, imam posebno prijeten spomin na sprehode po Guadalajari. Želim poudariti, da je Renata Salecl poleg izjemnega misleca tudi neizmerno solidaren, radodaren in pravičen človek. Zelo sem ji hvaležna.

RF: Hvala lepa, Florencia, in še več uspešnih prevodov!

Rok Fink
Lektorirala: Tjaša Lorbek

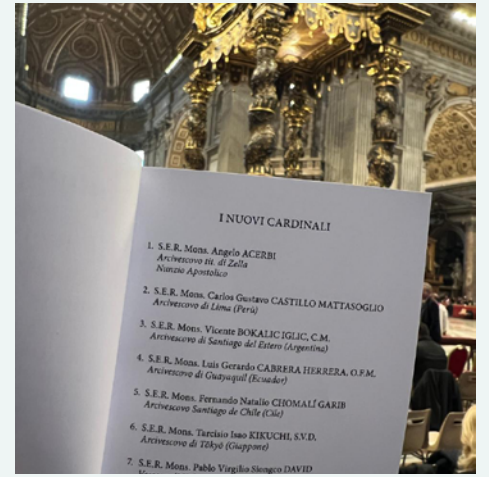
UMESTITEV KARDINALA BOKALIČA v Vatikanu

V Vatikanu je v soboto, 7. decembra, papež Frančišek slovesno umestil 21 novih kardinalov, med njimi je bil tudi naš slovensko argentinski rojak Vinko Bokalič Igljč.

Slovesnosti so se udeležili tudi njegovi sorodniki, ki so z nami delili nekaj fotografij z dogodka.

Molimo za novega kardinala!

Svobodna Slovenija
(foto: Angelika Smole)

NARODNI PONOS V GLOBALIZIRANEM SVETU

V Društvu katoliških pedagogov Slovenije (DKPS) smo letos že šestič organizirali mednarodno konferenco Vzgoja za ljubezen do domovine in države. Pri organizaciji nas že vse od začetka vodi želja, da bi slovenskemu šolskemu prostoru dodali del, ki mu boleče manjka: gojiti ljubezen do domovine in države. Za oblikovanje narodnostne zavesti in za oblikovanje narodnega ponosa je v slovenskem šolskem sistemu slabo poskrbljeno. To vrzel zapolnjujejo dogodki nekaterih organizacij in združenj. Med temi je tudi DKPS z organizacijo konference. Letošnja je potekala 23. novembra v Osnovni šoli Notranjski odred v Cerknici pod naslovom Narodni ponos v globaliziranem svetu. Na konferenci je v živo sodelovalo okrog 80 udeležencev, z referati preko spleta pa še okrog 35. Poleg velikega števila slovenskih udeležencev so bili naši gostje še iz Argentine, Avstrije, Madžarske in Hrvaške. Na konferenci se v dopoldanskem delu zvrsti vrsta pozdravnih nagovorov, sledijo jim plenarna predavanja, nato pa še referati učiteljev in drugih predavateljev v delovnih skupinah.

V uvodnih nagovorih smo najprej prisluhnili ravnateljici šole Ines Ožbolt in predsednici DKPS Mariji Žabjek. Župan občine Cerknica je v svojem nagovoru poudaril, da domoljubje ni in sme biti preimenovano v nacionalizem, za kar se moramo v tem sodobnem času žal zavzemati na vsakem koraku.

Predsednik Združenja za vrednote slovenske osamosvojitve SVO, Lojze Peterle, je v svojem pozdravnem nagovoru izpostavil lep primer ponosnega slovenstva. Avstrijski pisatelj Peter Handke, zaveden koroški Slovenec, je Nobelovo nagrado za literaturo sprejel v svojem maternem jeziku, v slovenščini! Evropske izkušnje pa govorca učijo, da smo v Evropi pač samo mi Slovenci, da nam ni treba poudarjati svoje številčne majhnosti in da korenine naroda nikoli niso preteklost pač pa

izvor in prihodnost vsega, kar iz njih raste.

V prvem plenarnem predavanju je bivši predsednik Slovenije, Borut Pahor, spregovoril o vprašanju "Kako živeti narodni ponos v svetu, ko so meje vse bolj zabrisane". Najprej je razmišljal o naši osamosvojitvi in o veličini dogodkov v usodnem letu 1991. Samostojnost nam je dobesedno padla v naročje in zdaj z njo ravnamo kot z darom, ki ga nismo vredni. A zato, da smo ga dobili, smo pokazali neverjetno enotnost in presegli smo delitve med nami. Tega morda danes ne znamo več. Razmišlja, da svet v prihodnosti morda ne bo šel v pravo, dobro smer. Nihče ne bo skrbel za nas in za svoj narod bomo morali skrbeti sami. Meni, da se danes vedemo tako, kot da nam ni treba za svoje slovenstvo narediti nič več. A ker ni nič tako trajnega kot so trajne spremembe, se bomo morali ponovno povezati ne glede na razlike, ki nas razdvajajo. Tudi politiki moramo dati priložnost, da v skladu s spremembami in časom dela dobro za narod. V učiteljih vidi prihodnost a obžaluje, da je vzgoja za domoljubje žal prepuščena osebni drži in presoji učiteljev ter da je sistemsko vse preslabo urejena.

Novinarka Vida Petrovič je znana po svoji ponosni drži zagovornice vsega, kar je vrednostno slovenskega. Njeno predavanje je bilo usmerjeno v zelo vsakodnevne izkušnje, iz katerih pač slabo vidimo narodni ponos. Želela nam je pokazati razdaljo med »vemo kaj« in »ali vemo kako?« Navedla je vrsto drobnih primerov, iz katerih bolj kot ponos vidimo nespoštovanje slovenstva. Sredi prestolnice so v tla na ulici vpisani verzi slovenske himne. Le kdo se je domislil tega? Kako naj se otroci oklenejo maternega, slovenskega jezika, če se morajo od prvih besed dalje enko kot slovenščine učiti tuji jezik? Sprašuje se, kje imamo nabor svetovno znanih slovenskih umetnikov in znanstvenikov, ki naj bi jih mladi poznali in zaradi njih postajali ponosni na svoj narod in

njegovo preteklost? Predvsem pa pogreša ponosno slovensko držo v politiki, ki nam kroji narodovo prihodnost.

Tretje plenarno predavanje je pripravil dr. Karl Hren, direktor Mohorjeve družbe v Celovcu in predvsem ponosen koroški Slovenec. Predstavil nam je stanje šolstva na Koroškem in orisal njegov izredni pomen za ohranjanje slovenskega jezika. Najvažnejša se mu zdi raba slovenskega jezika v otroškem vrtcu in v osnovni šoli. Zanje bi morala po zakonu skrbeti država, a v mnogih krajih so ljudje sami ustanovili privatne vrtce zato, da se otroci od prvih besed dalje lahko izražajo v slovenskem jeziku. Pogoj za jezikovno neodvisnost je ekonomska neodvisnost, za to pa mora predvsem v mestih marsikdo žrtvovati rabo maternega jezika. Zanimiv je tudi njegov pogled na premočno povezovanje in ograjevanje narodnostne skupnosti. Če ta vodi v izolacijo, to ni prava pot. Kljub vsem težavam pa koroški Slovenci ostajajo pogumni in optimistični.

Glavnino konference predstavljajo prispevki sodelujočih v delovnih skupinah. Referate so pripravili vzgojitelji, učitelji, predavatelji, tudi novinarji in publicisti. Pokrivajo vrsto različnih področij - od vrtca, osnovne in srednje šole; od osebnih izkušenj do profesionalnega dela, od kulturnih in verskih pa do družabnih dejavnosti. Obsežna paleta prispevkov je dokaz, da je priložnosti za izražanje in za gradnjo narodnega ponosa veliko. Vsak od udeležencev je predstavil svojo izkušnjo, svoje znanje, ustvarjalnost in svojo ljubezen. Kot vsako leto so se tudi letos naših src najbolj dotaknile življenjske zgodbe rojakov iz Argentine. Nekateri od njih že živijo in delajo v Sloveniji. Ganljivi so njihovi spomini na srčno ljubezen do Slovenije, ki so jo v Argentino prenesli in jo sredi tujega sveta gojili njihovi starši. Njihova ljubezen do slovenstva pa zaznamuje tudi slovensko družbo danes,

predvsem, če jo še lahko širijo v slovenskih šolah. Prispevek Uršule Šmon o življenju in delovanju slovenske šole Antona Martina Slomška v Mendosi je bil za vse udeležence nepozaben. Damijan Ahlin nam je spregovoril o svojem doživljanju živega sporočila narodne zavesti iz svoje družine, Franci Žnidar o pomenu skavtskega gibanja v slovenskih domovih v Argentini, Mirjam Jereb Batagelj pa o bogastvu obeh kultur, ki jih je spoznava la ob izjemnih starših in v slovenski skupnosti. Marko Gaser je predstavil dnevnik svojega deda dr. Julija Savellija, ki je izšel pri založbi Družina v Ljubljani. Vsem tem predstavivam je sledil molk, sledile so solze in nato vrsta vprašanj poslušalcev.

Konferenco vedno zaključimo s povzetkom vsebin, predstavljenih v delovnih skupinah. Vsak udeleženec odnese domov vrsto informacij o izkušnjah drugih in veliko bogatih spoznanj. Vse to lahko uporabi v svojih odnosih in če je učitelj, pri svojem delu v šoli.

Prispevek naj zaključim z mislijo, ki se mi je od vsega, kar sem slišala na letošnji konferenci, najbolj vtisnila v spomin. »Vzemi narodu jezik in kulturo, iztrgaj mu iz srca vero – in uničil ga boš na veke...« (Dr. Julij Savelli, 1945 – dnevnik mojega križevega pota) Učitelji delamo z mladimi, ki bodo ohranjali slovenski narod. Dolžni smo narediti vse, da mu jezika in kulture, pa tudi vere, nihče ne iztrga iz srca.

Helena Kregar

Črna masa ZA POBITE SLOVENCE

MISSA PRO DEFUNCTIS

REQUIESCANT IN PACE!

Balada o materi

Vstala je mati,
v sanjah zaslišala je jok sina,
na šipo je potrkala mesečina,
njegovih prsti - nekoč mesnati:
kost.

Vstala je mati, vstala,
k oknu stopila -
kaj bi sina se bala?

Mesečina se je nagnila
nad bližnji gozd.

Prst na koščeni roki
kaže k jelki visoki:
na njegov znak
se dvigne okostnjak
pri vrhu korenin:

Sem tvoj sin.
Bojim se volkov.
Tu me dobiš ...

in je razpadel znov
navznak.

Mesečina je ugasnila v mrak.

Okno je zaprl piš.

Moj sin, moj sin, kako naj te prinesem
domov,
ko sta pa vas in groblje plen sovražnikov.

In vzela je pisano ruto, v kateri s proščeni
nosila je lectarske srčke sinu,
in preden je svetli dan v gozdu zasinil,
bila je ob jelki in grebla glen,
s solzami dvigala za kostjo kost,
polagala v ruto svojo srčno skrivnost.
Tresoč se zavezala ruto zakmašno -
o kot da zabila je sina v krsto!
Postavi se sama - kot v dolgo vrsto -
napravi križ, začne z vero ... očenašem

in spusti se po grapastem žlebu
k pogrebu
sina ...

Kot sveča voščena je prva jasnina,
(pogrebci-mušice se gnetejo k culi)
stopa čez jaso, od solz orošeno,
(srna, ki z grma brstje muli,
zajoka in od daleč gre za ženo),
zadeva se ob šope pelina na poti
(bogomoljka s sklenjenimi dlanmi jo
zmoti),
še zadnjič spusti se po travnatem bregu
(zajček se ustavi pobožno na begu
in zbeži plašno ...)
o, kot da nosi na Brezje romarsko brašno,
z očmi - kot na molku s prsti -
na sinovi krsti ...
težka pot, da pred vasjo
ob Razpela počine:

Moj sine, moj sine,
kako hudó! ...

Prav tedaj zavijejo tam okrog
Italijanje,
hočejo ji culo odpreti.

O Jezus sveti!
visoko jo dvigne do Kriščevih nog
kot povzdigovanje.

Ni težka, ne more biti kaj prida!

Pusté jo, starko, samo na sveti ...

Prinesla je krsto do cerkvenega zida.

Ob dedovskem grobu izkoplje jamo s prsti,
kost za kostjo položi vanjo povrsti,
z blagoslovljeno vodo jo pokropi -

in v gozd se vrne po nove kosti ...

Zvečer je že ves sin pod križ zagrebén.

Nič več ji mesec ne hodi v sen.

Vsak dan pokleka na groba okvir:

O Bog, daj sinu in meni Svoj Mir!!

Kapelica v gozdu

Mati slovenska! Ko pride naš kresni večer
in hoste zalil bo nove lune soj,
šli bomo tudi mi grobov iskat,
vzeli bomo praprotnih semen s seboj,
da nam pokažejo naš skriti zaklad:

prepadov naših nedognane skrivnosti,
pod grmovji trohneče ostanke okostij
vojščakov, pobitih na gozdni poti,
v grapah, melinah, za vaškimi ploti,
v kraških jamah, kjer kosti jim pere Pivka,
na savskih prodih, kjer drobi jih v pesek
mlivka,
v teharski okolici, ki je res plemenita:
vsa naša žlahtnost je tam pobita;
v kočevskih gozdovih so v igračo
medvedom:

o seme, odkrij jih, da jih vrnemo k dedom!
Poišči jih po slovenski tržaški obali -
kot v školjke pljuska morje v človeške
piščali;
v dolenskih vinogradih leže kosti strte -
seme, odkrij te zveste stražnike trte!
V Trnovskem gozdu, v Grgárju so volčje
kotanje -

s praprotnim semenom spustimo se vanje,
in v dno Krimski jami, Draveljskemu usadu,
préaljskim rovom, vodnjakom v
Dravogradu,
zagorskemu šahtu - bele kosti so ogorki črni
med skladi premoga! ... O seme, obrni
vsak kamen v teh jamah, preišči pobočja,
kjer zemljo objemajo trhla naročja
naših veljakov, vojščakov, talcev, skrivačev,
pobitih od sovražnikov in domačih
rokovnjačev,
tudi teh, ki so v boj šli za pravdo staro,
pa so dali življenje za veliko prevaro:
zdaj z odprtimi očmi strmé v spoznanje,
da za lažno svobodo šli so v klanje ...
O čudežno seme kresne noči,
pokaži nam te razmetane kosti,
da jih zberemo, zapuščino sveto, a trulo -
in jih v krsto položimo kot mati v culo.

Ko jih polagali bomo na rožne vozove,
kakor takrat v Jelendolskem žlebu,

bomo razmajáli vse slovenske zvonove,
da šla vsa Slovenija bo k pogrebu.

Preden pa bodo konji potegnili,
sklonili se bomo nad rob brezdanj,
kamor so živi čez rob omahnili,
kjer pustili poslednji pogled so solzán,
da so objeli se v dnu Zapuščeniosti
kot ena družina v preddvorju Tegá,
ki Luč razliva Neomejenosti
na Ljubezen v Samoti, ki je Milost Boga!
O Luč, ki zdaj iz temé v nas sveti!
Milosti Vodnjak! Izvor za blagoslove!
Svetost Žrtvovanja! Zmagoslavja Obeti! -
Tu začrtali bomo obris cerkvice nove
romarske cerkvice v Vaš spomin ...

Zvonček bo jokal in - pritrkaval:

kot Angel nad vas bo v brezna zaplaval,
dvigal od tam se bo v tihoto svetišča,
da nam napolni, prazne od vriščá,
s Polnostjo, ki iz Vašega Molka izvira,
vrč naših src in naših grudi:
O Moč v najžlahtnejši slovenski rudi!

In bo kot mati: čez grob se bo sklanjal,
z molkom solzá prav do Vaših kosti;
z vsakim govoril, kot da v zibelki spi,
vsakega v toplost domačije zasanjal,
v objem nevesti, v naročje ženi,
jokal bo kot otrok neboljjeni,
ki mati ga vodi na grob očetov ...

zvon na vaš grob bo trosil cvétoV ...

in bo kot mašnik, ki s škropilčkom poškrópil
bo vsako sled, kamor krvavo je stopil
slovenski vojščak ... blagoslavljal ves log,
kjer na trnih je pustil krvavi cvet nog ...
vsako grmovje, vsak obronek, vsak rov,
vsak rázor, vsako rušo, vsako klitje,
kjer palo človeško telo je v gnitje,
kjer roža poganja iz njega srčnih prekatov,
kjer iz cveta vzbrstel je grm pojočih
škržatov -

zvon v blagoslov bo ves gozd potópil ...

Zvon, naš živi zvon v grobu: kar nam iz
vas klije -
večno blagoslavljal!

Zvon, naš zvon nad prepadi: srce, ki v
živih bije -
večno od njih se poslavljal!

Zvon, naš Véliki zvon, dvignjen iz brezen
domačije -
večno jih - slavne - proslavljal!

v cerkvi romarski v njih spomin...

VELIKE IN MALE SPREMEMBE

Odločitev ameriških volivcev, katerega predsednika si želijo, zbuja mešane občutke. Svobodoljubni svet se veseli, saj se zdi, da se prostor dialoga ne bo več tako hitro krčil, da brezmejna davčna bremena ne bodo več tako samo-umevna in da bo inkvizitorski primež novodobnih religij – od podnebne historije do teorije spola – nekoliko popustil. Seveda velja to predvsem za ZDA, a vpliv te države praviloma sega daleč prek njenih mej.

Večje vprašanje predstavlja ameriška zunanja politika, zlasti v razmerju do Evrope. Prihajajoči predsednik si je za svoj mandat namreč zadal, da bo skrbel predvsem za vsestransko napredovanje svoje države. Ni videti, da bi veliko stavil na romantično zgodovinsko vez, ki družijo naša kontinenta. To se lahko pokaže na dveh ključnih področjih. Prvo je gospodarstvo, ki bo po energetski slepi ulici in posledični draginji dodatno na udaru, če bo Amerika, kot grozi, uveljavila carine tudi za Evropo. Drugo pa je Trumpova zahteva, da naj se evropske države držijo skupnih zavez glede tega, koliko proračuna namenijo za obrambo. Pri čemer je Slovenija po uresničevanju dogovorjenega poleg Španije na samem repu. Iz tega sledita kar dve težavi. Prva je ta, da je Evropa v svoji ležernosti vse preveč zaupala, da je mir samoumeven in je zato nesposobna lastne obrambe, obenem pa je, če bi le do česa prišlo, računala na ameriško pomoč. Obe »samoumevnosti« sta dandanašnji veliko manjši. Druga težava pa je ta, da so v Evropi protiameriška čustva zelo močna, obenem pa je kar nekaj političnih sil, ki si želijo razpada tako Nata kot tudi Evropske zveze in načina življenja, kot smo ga vajeni. Kombinacija tega slednjega in ameriških trendov po zadnjih volitvah je vsekakor videti strašljiva. Vseeno zaupamo, da prihodnost ne bo sledila najbolj črnim scenarijem in da se bodo iz vsega skupaj naposled vendarle izcimile spremembe na bolje.

Ker smo tik pred začetkom novega letnika Naše luči, se iz svetovne politike ozrimo še na domači prag. Poskušamo slediti željam, da bi se povečala naša navzočnost na svetovnem spletu, vlogo papirnate izdaje pa naj bi sčasoma nekoliko zmanjševali. Tako bo naslednje leto znova izšlo 10 števil, kot je bilo to ustaljeno do leta 2007. Poleti bo izšla trojna številka (julij, avgust, september), ostale številke pa bodo izhajale kot doslej. Ker se je naklada znižala, poštnina in drugi stroški pa naraščajo, se cena posameznega izvoda zaradi trojne številke ne bo znižala, se bomo pa izognili podražitvi. Vabimo vas, da si prve informacije o novih spletnih možnostih, katerih bogastvo bo odvisno od odzivnosti slovenskih skupnosti po vsem svetu, preberete na petnajsti strani.

Lenart Rihar

Naša Luč, december 2024

KOLEDAR

- 15. decembra**
Božični koncert v San Martinu
- 20. decembra**
Koncert MPZSJ
- 21. decembra**
Božični koncert v Našem domu San Justo
- 22. decembra**
Božični koncert zbora Ex Corde
Adventna Duhovna obnova v Cerkvi Marije Pomagaj
- 24. decembra**
Slovenska polnočnica v Cerkvi Marije Pomagaj
- 27. decembra**
Srečanje z dr. Ivanom Štuhecem v Slomškovem domu

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

LUČ

Vstopili smo v adventni čas. Latinska beseda adventus pomeni prihod: advent je čas priprave na slovesno praznovanje Jezusovega rojstva. Zunanje znamenje priprave na Božič je adventni venec. Tradicionalno se adventni venci pripravljajo s štirimi svečami. Vsako adventno nedeljo prižgemo dodatno svečo. Naraščanje luči simbolizira rast dobrega v življenju.

Poleg adventnih venčkov pa je tudi že tradicionalno prižiganje lučk po velikih in manjših mestih celega sveta. Tudi v Ljubljani so se praznične luči prižgale v petek pred prvo adventno nedeljo. Po uvodnem kulturnem programu z nastopom otroške pevске skupine Waldorfske osnovne šole so obiskovalci na Prešernem trgu odštevali sekunde do trenutka, ko je Ljubljana zasijala v praznični

podobi. Okrasitev starega mestnega jedra obsega več kot 50 kilometrov prazničnih lučk in več kot 850 svetlobnih teles.

Poleg lučk Ljubljano krasi devet božičnih smrek (osrednja na Prešernovem trgu je visoka 21 metrov, teška 5 ton in okrašena z osmimi kilometri luči), 89 zelenih dreves in jaslice (jaslice iz slame s figurami v naravni velikosti na Gallusovem nabrežju in lesene jaslice v naravni velikosti na ljubljanskem gradu).

Tudi doma bomo začeli postavljati jaslice in božična drevesca in lučk ne bo manjkalo!

Luč je prisotna tudi v nekaterih pregovorih, vas zanima?

• Pijancu še luč ne sveti.
(slovenski pregovor)

• Kjer leži domišljavost na očeh, ne more nobena luč noter. (nemški pregovor)

• Bolje prižgati eno svečo, kot preklinjati temo. (slovenski pregovor)

• Prava vera bodi vam luč, materni jezik pa ključ do zveličavne narodove omike. (blaženi Anton Martin Slomšek)

• Kjer je luč, je tudi senca. (slovenski pregovor)

• Nasmeh stane manj kot električna in daje več svetlobe. (španski pregovor)

• Luč ni pomembna, dokler ne pride tema. (arabski pregovor)

• Teme ni, tema je v resnici zgolj odsotnost luči. (Albert Einstein)

• Luč sveče ne izgubi ničesar, če prižge drugo svečo. (tibetanski pregovor)

• Ob svetlobi sveče ni grde ženske. (španski pregovor)

Izbral: Jože Jan

PRAZNIČNA VOŠČILA Slovencev
SLOVENCEM V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Dragi rojaki, naj tudi letošnji december ogrejejo srca iskrene in prijazne želje.

Vabimo vas, da:

- posnamete video voščilo (do 3 min) ali
- ga kar napišete in nam ga pošljete na elektronski naslov pr.urad.sloveneci@gov.si.

Vaša voščila bomo skozi ves mesec objavljali na facebook strani
Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Slovenski pevski zbor San Martín, vokalna skupina Mučacas in otroški zbor Zvončki vabijo na

Božični Koncert
Zbudi se, Betlehem!

Nedelja, 15. decembra, ob 19.30 uri
Kapela Presvetega Srca
Ramón Carrillo 2549, San Martín

Božični Koncert

Z nastopi:

Zbora Ex-Corde + Diego Pérez
Mladine Slomškovega doma + Viki Kastelic
Učencev Slomškove šole + Jana Kastelic

V nedeljo + 22. decembra 2024 + ob 20. uri

V cerkvi Nuestra Señora del Carmen
Alvarez Jonte 77, Ramos Mejía

Mešani Pevski Zbor San Justo & Trío "Pinceladas Argentinas"
DIR. DIEGO A. PEREZ
KABINA SUAREZ - SOPRANO
DIEGO MIGUEL - TENOR
DIEGO A. PEREZ - PIANO

Petek 20 DEC 20:15 uri
Parroquia Virgen Inmaculada de Lourdes
Av. Rivadavia 6280 - CABA

Vabimo vas na

Božični koncert

Z nastopi:

Zbora Ex-Corde + Diego Pérez
Mladine Slomškovega doma + Viki Kastelic
Učencev Slomškove šole + Jana Kastelic

V nedeljo + 22. decembra 2024 + ob 20. uri

V cerkvi Nuestra Señora del Carmen
Alvarez Jonte 77, Ramos Mejía

Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Adventna duhovna obnova

Nedelja, 22. december 2024:

08.30 zbiranje
11.30 sv. maša

Vodil bo prof. dr. Ivan Štuhec, duhovnik, direktor zavoda Antona Martina Slomška, profesor moralne teologije in pisec.

Toplo vabljeni vsi, mladi in starejši!
Priložnost za sv. spoved.

Cerkev Marije Pomagaj,
Ramón Falcón 4158 | CABA

“ANGELI SE OGLAŠAJO IZ NEBA IN OZNANJAJO ZEMLJI, DA JEZUS JE TU.”

BOŽIČNI KONCERT

SOBOTA 21. DECEMBRA, OB 20. URI

Pod okriljem Balantičeve šole.

VABLJENI, DA V SVOBODNI SLOVENIJI OBJAVITE VAŠA BOŽIČNA VOŠČILA

Cena oglasa: \$ 50.000

Svobodno Slovenijo podpirajo

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

Grupo HZ

SL*AR
CÁMARA DE COMERCIO
ESLOVENO ARGENTINA

BAJDA s.r.l.

SVOBODNA SLOVENIJA | Glasilo Slovencev v Argentini
Ustanovitelj Miloš Stare
Lastnik društvo Zedinjena Slovenija
Predsednik Jure Komar

Urednika:
Mariana Poznič, Jože Jan
Oblikovanje:
Leila Erjavec, Sofi Komar

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LI BRE
Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires - Argentina
email svobodna.ba@gmail.com
www.svobodnaslovenija.com.ar